

Thực tế bức tranh tín ngưỡng ở Hòn Đá Bạc (Cà Mau)

ISSN: 2734-9195 14:38 10/06/2025

Từ lăng nhìn xuống, từng đợt sóng biển dập dềnh, thấp thoáng tượng Phật Thích Ca nhìn ra đại dương, còn phía bên kia bờ đảo có tượng Quán Thế Âm, cũng được tôn đặt hướng nhìn ra biển.

Qua chuyến đi khảo sát nhanh, thực tế đến hai hòn đảo nhỏ nối nhau gần bờ thuộc xã Khánh Bình Tây, huyện Trần Văn Thời, Cà Mau, nhận ra nét đặc thù tín ngưỡng qua hình tượng thờ phụng, cúng bái, đậm chất tín ngưỡng dân gian nơi đây.

Hai hòn đảo nhỏ được gọi chung bằng tên duy nhất “Hòn Đá Bạc”, tìm hiểu, thăm hỏi nhiều người, cả cụ cao niên, tôi cũng chưa hỏi được tên cho từng hòn đảo, chỉ biết tên gọi chung là “Hòn Đá Bạc”.

(Ảnh: Internet)

Dường như, Hòn Đá Bạc được kiến tạo cách đây hàng triệu năm, từng viên nhỏ đến lớn “đều rất cổ”. Hai đảo nhỏ có mỏm cao như đồi, đá chất chồng và cây mọc, bám rễ vào kẽ đá. Có khoảng thảm thực vật đã phân hủy thành mùn hữu cơ.

Cảnh hàng nghìn cây to nhỏ, bám vào đá, phát triển như một khu vườn bon sai khổng lồ, thật ấn tượng. Bốn bề sóng nước âm ỉ, nước tràn lên đảo, lên cao hơn nhìn ra biển thấp thoáng bóng tàu cá và bè, vài nhánh phượng vĩ nhô ra biển nở hoa, Hè đã về...

Ở đảo thứ hai, có đủ hình thức thờ của tín ngưỡng dân gian. Leo từng bậc thang ở vị trí từ nhà hàng, đến Lăng Ông, trên đường dốc tôi gặp chỗ thờ Hổ, một hình thức thờ phụng phổ biến ở Nam Bộ.

Lăng Ông có bộ xương cá Ông (cá Voi) cỡ lớn, chiếm gần hết không gian lăng, bên phải có ban thờ anh hùng Nguyễn Trung Trực. Đây là kiến trúc thờ được xây dựng khang trang, có người trông coi.

Từ lăng nhìn xuống, từng đợt sóng biển dập dềnh, thấp thoáng tượng Phật Thích Ca nhìn ra đại dương, còn phía bên kia bờ đảo có tượng Quán Thế Âm, cũng được tôn đặt hướng nhìn ra biển.

Trên đảo nhỏ, có đủ bức tranh cho hình thức tín ngưỡng dân gian phổ biến ở Nam Bộ, cụ thể là vùng duyên hải và hải đảo: thờ Hổ, xương cá Ông, kết hợp thờ lộ thiên tượng Phật Thích Ca và Quán Thế Âm để đại chúng thập phương hành lễ.

Tượng Phật thiên về phục vụ tín ngưỡng chung hơn là tính chất tôn giáo căn bản như ở các chùa, cơ sở Phật giáo.

Không có tăng ni, không thuộc quản lý của Giáo hội, thuần túy phục vụ niềm tin, tín ngưỡng dân gian của quần chúng. Sau khi viếng Lăng cá Ông, Ông Hổ, khách thập phương lạy Phật mà không nhất thiết tuân theo nghi thức tôn giáo nào. Hòn đảo nhỏ phản ánh bức tranh chung của nếp tín ngưỡng vùng, khá thú vị. Làng xã nào của Nam Bộ cũng dễ dàng bắt gặp mô típ này.

Hòn Đá Bạc đã được công nhận là di tích lịch sử cấp Quốc gia, nơi có bảo tàng, được đặt trên một điểm cao khác gần lăng Cá Ông trưng bày tư liệu, vật chứng của chiến dịch phản gián nổi tiếng CM-12. Hòn đã từ lâu khai thác du lịch với đầy đủ dịch vụ ăn nghỉ, nay đã có xe điện phục vụ du khách thăm các đảo.

Ngoài mục đích thăm di tích lịch sử, thực hành tín ngưỡng, thưởng lãm vẻ đẹp tự nhiên của biển, đến với Hòn Đá Bạc, hai đảo nhỏ dung chứa nhiều giá trị,

xứng đáng cho một chuyến khám phá miền cực Nam...

Tác giả: **Nguyễn Thành Công**